

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

*“Rastlina je kot človeško življenje, ravno tako kot človek ne umre za vedno.
V svoje slike sem ujel neko dogajanje življenja, tudi smrti.
Brez smrti ni življenja.”*

Vinko Hlebš

Vinko Hlebš

1943–2022

Vinko Hlebš je bil rojen leta 1943 v Trziču, kjer je tudi celo življenje bival in ustvarjal. Izobraževal se je na likovnih tečajih pri akad. slikarju Milanu Batisti v Kranju, pri akad. slikarju Stanetu Kregarju in akad. slikarju ter likovnem teoretiku dr. Milanu Butini v Ljubljani. Samostojno je razstavljal od leta 1969 dalje. Pripravil je več kot 90 samostojnih razstav in sodeloval na več kot 150 skupinskih razstavah. Bil je član Dunajskega društva prijateljev umetnosti in Društva likovnih umetnikov Ljubljana. Kot prostovoljni učitelj je vodil likovno dejavnost v Varstveno delovnem centru Kranj, enota Trzič in v Domu Petra Uzarja v Trziču. Za svoje delo je prejel številna priznanja, med drugim leta 1978 Kurnikovo plaketo (priznanje občine Trzič), leta 1985 Prešernovo nagrado Gorenjske, leta 1991 plaketo mesta Trzič za likovno dejavnost, leta 2017 priznanje za promocijo učenja in znanja odraslih Andragoškega centra Slovenije. Leta 2018 je postal častni občan občine Trzič. Umrl je 2. julija 2022 za posledicami tragične prometne nesreče, v kateri je izgubila življenje tudi umetnikova soproga Francka Hlebš.

Vinko Hlebš

“ *Simbolna pomenskost in svojevrstna duhovna angažiranost Vinku Hlebšu odmerjata posebno mesto v pregledih sodobnega slovenskega slikarstva zadnjega pol stoletja.* ”

ddr. Damir Globočnik

Vinko Hlebš je na samostojno slikarsko pot stopil konec šestdesetih let preteklega stoletja. Kot pričajo nekatera ohranjena slikarska dela in zapisi poznavalcev Hlebševega slikarstva, so bili njegovi slikarski začetki vezani na realistično interpretacijo krajinskih in figuralnih motivov, vendar je Vinku Hlebšu kmalu uspelo prerasti okvire likovnega samouštva. Odločilno vlogo je imela izbira rastlinskega sveta za osrednji motiv Hlebševega slikarstva, ki je bila povezana z oblikovno in vsebinsko poglobljenostjo slikarskega nagovora. Slikarska pripoved se je spremenila v izpoved. Osredotočanje na upodabljanje rastlinskih motivov je v Hlebševem primeru pomenila tudi osredotočanje na bistveno, na izraz. V petih desetletjih Hlebševega slikarskega ustvarjanja je nastal obsežen slikarski opus, ki ga je likovna kritika povezala s t. i. fantastičnim realizmom. Ta likovna smer se je po drugi svetovni vojni med drugim uspešno uveljavila v sosednji Avstriji, zato ni presenetljivo, da je Hlebševu slikarstvu sredi osemdesetih let naklonjeno sprejela dunajska likovna publika.

Slikarstva Vinka Hlebša ni bilo mogoče strogo ikonografsko opredeliti, saj so se na njegovih kompozicijah prepletale značilnosti tihožitja, pejsaža in drugih žanrov. Vinko Hlebš je v

skrivnostni, temačni modro-zeleni, neskončni pokrajini začel upodabljati lišaje, mahove, cvetlice, drevesa in drugo rastlinje. Drobne rastline so bile včasih povečane do monumentalnih mer, nekatere izmed njih so bile razstavljene na posamezne dele, iz katerih je Vinko Hlebš zgradil nove kompozicijske združbe. Nič pa ni bilo na njegovih slikah naslikano brez razloga. Slikarska interpretacija je Hlebševim rastlinam dodala neko drugo izkustveno in bivanjsko vrednost. Kot je zapisal prof. Janez Šter, je Vinko Hlebš izbral rastlino za osrednji motiv in življenje za snov (vsebino) svojega slikarstva (J. Šter, »O velikanu rastlinskega sveta«, zgibanika ob razstavi v Kranju, 1987). Motivna analiza Hlebševih slikarskih ciklusov zato vselej opozori na prisotnost simbolike. Ta je včasih očitna, jasna že na prvi pogled. Rastlina je v slikarskem svetu Vinka Hlebša prisposoda za človeka. Življenjski krog rastline ponazarja tudi človekov življenjski cikel od rojstva in rasti do propadanja in minevanja. Hlebšev slikarstvo nima pesimističnega podtona. »Iz smrti zapisanega tkiva se vedno izvije novo življenje. Odpadli plodovi in semena v sebi skrivajo neuničljivo kal,« je ob Hlebševi razstavi v Psihiatrični bolnišnici v Begunjah leta 2003 zapisal dr. Cene Avguštin. Sčasoma je Vinko Hlebš na prisotnost človeka začel neposredno opozarjati

z nekaterimi predmeti in motivi, ki jih je vpletel v svoj slikarski svet. Mnogi izmed teh motivov imajo izvor v konkretnem svetu (steklenice, vrvice, spomeniške plastike, kip Kristusa, Pieta, propadajoča hiša), vendar nikoli niso preglasili transcendentalne, duhovne komponente v Hlebševem slikarstvu. Nekatere izmed likovnih prisposod delno lahko povežemo tudi s krščansko simboliko. Opozoriti velja tudi na poseben, spoštljiv slikarjev odnos do človeka in človeškega, ki ga izpričujejo Hlebševi motivi.

Razstava je spominska in opozarja na bistvene značilnosti Hlebševga slikarstva, na njej pa imajo osrednje mesto slike, ki jih je Vinko Hlebš naslikal v zadnjih letih in še niso bile na ogled v javnosti. Na razstavah, ki bodo brez dvoma sledile, in v umetnostnozgodovinskih analizah bodo individualni slikarski razvoj in posamezne značilnosti Hlebševga slikarstva upravičeno deležni tehtne obravnave. Razstavljena dela pa nam odpirajo pot do ugotovitve, da se je Hlebšev motivni svet sčasoma temeljito spreminjal. Na slikah, ki jih je Vinko Hlebš razstavil na razstavi v Paviljonu NOB v Tržiču leta 2018, je uspel združiti v eno rastlinski svet in kozmos. Proces nastajanja in minevanja galaksij, ki se odvijajo v vesolju, so podobni kot v rastlinskem in posredno

v človeškem svetu. Na zadnjih slikah se je pojavil nov motivni element – minerali. Vinko Hlebš je veliko pozornost namenil tudi upodobitvam cvetja v vedrih, barvno nasičenih tonih, kar nas lahko napoti k razmišljanju o prisotnosti barvne simbolike. Na nekaj kompozicijah je slikarski čopič zamenjal z lopatico, kar prav tako priča o iskanju novih likovnih in motivnih interpretacij.

Kot rečeno so vsi rastlinski in drugi motivi na Hlebševih slikah izrazno dvignjeni na simbolično raven. Slikarska vprašanja so se v likovnem svetu Vinka Hlebša srečala z eksistencialnimi vsebinami. Slikarstvo je bilo za Vinka Hlebša strast (slikati je začel ob poklicnem delu zdravstvenega tehnika in intenzivno nadaljeval po upokojitvi), veselje, pustolovščina in resnica – resnica življenja in resnica skrivnosti našega bivanja, ki je s pomočjo rastlinskih motivov kot nekakšna rdeča nit zapisana v njegov slikarski opus. Po tej plati je Hlebšev slikarstvo bistveno preseglo svojo časovno in prostorsko določenost. Simbolna pomenskost in svojevrstna duhovna angažiranost Vinku Hlebšu odmerjata posebno mesto v pregledih sodobnega slovenskega slikarstva zadnjega pol stoletja.

ddr. Damir Globočnik

Med realnostjo in iluzijo

2019,
olje na platnu,
94 x 98 cm

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

2019,
olje na platnu,
103 x 98 cm

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

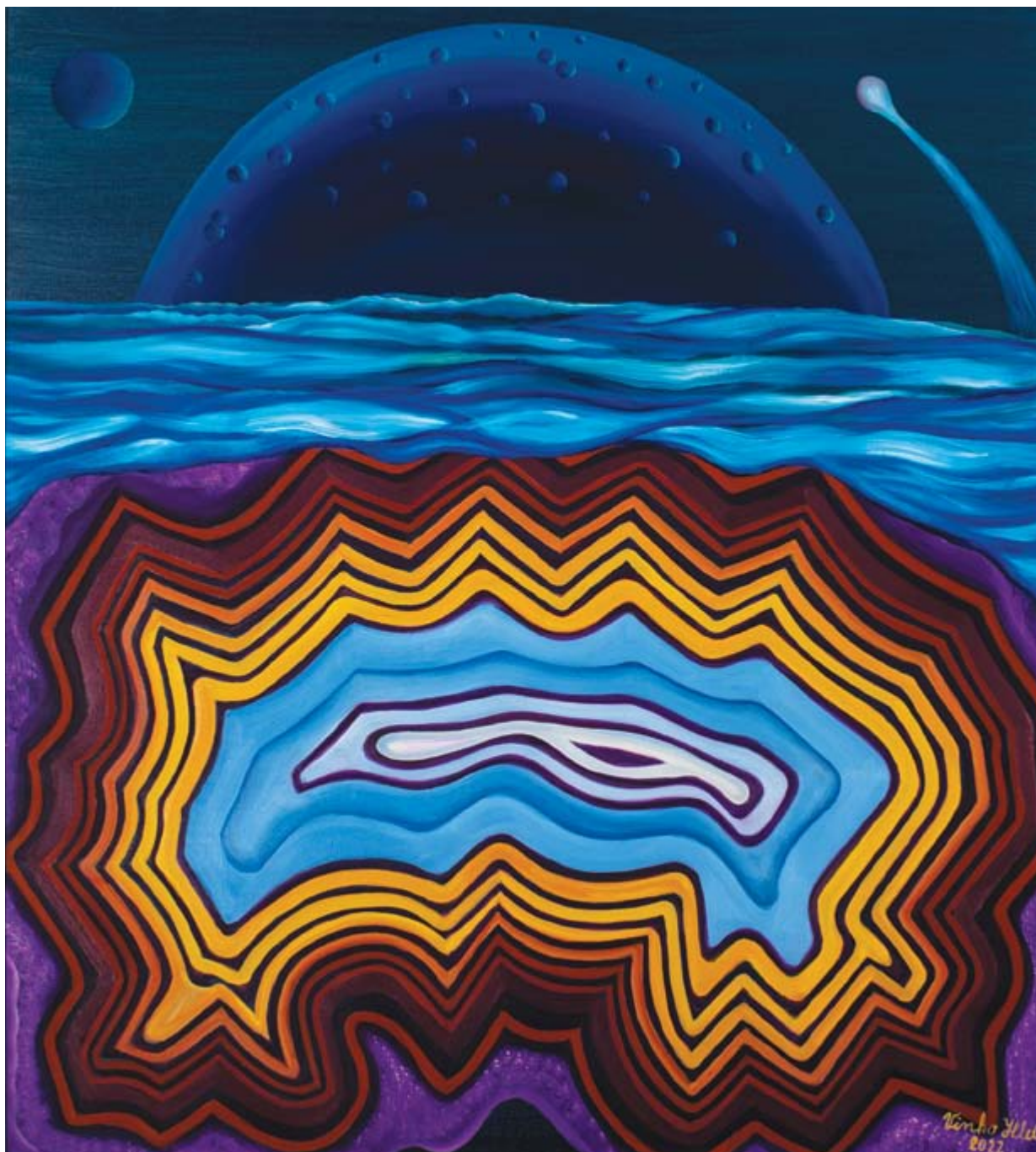
2021,
olje na platnu,
93 x 108 cm

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

2021,
olje na platnu,
98 x 93 cm

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

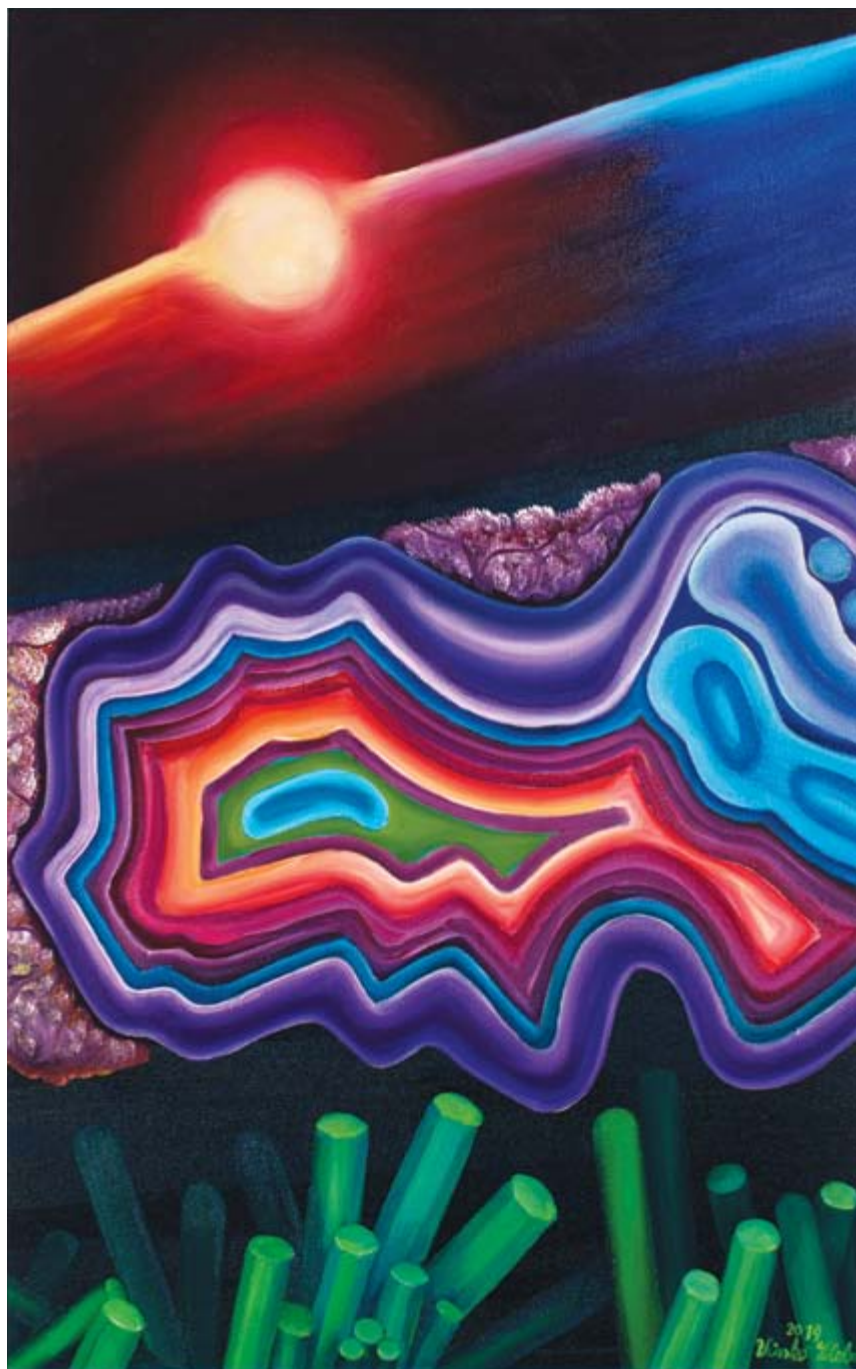
2022,
olje na platnu,
93 x 103 cm

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

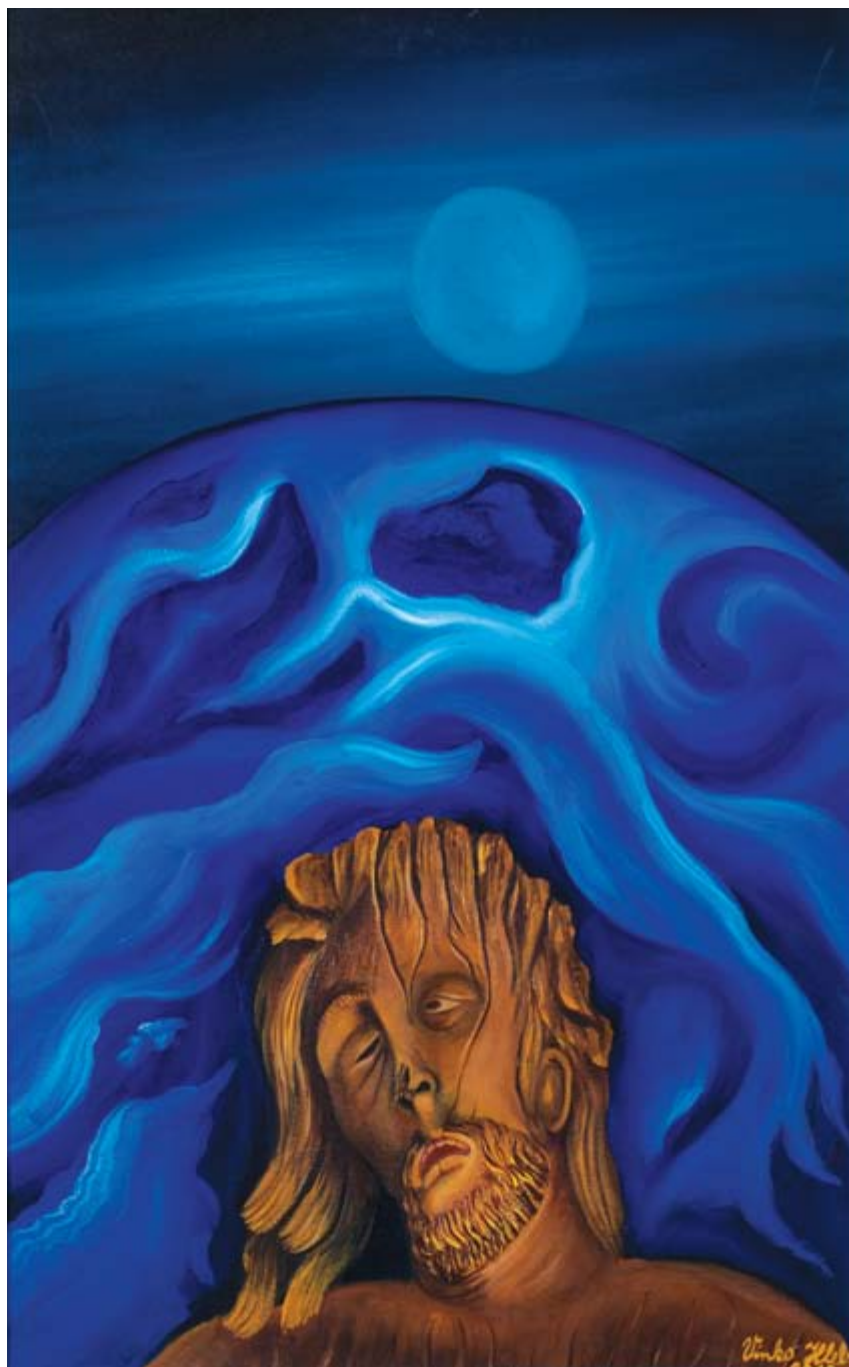
2020,
olje na platnu,
94 x 98 cm

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

2019,
olje na platnu,
53 x 83 cm

Vinko Hlebš
Med realnostjo
in iluzijo

2020,
olje na platnu,
53 x 83 cm

SAMOSTOJNE RAZSTAVE

1969	Cerklje na Gorenjskem	1985	Tržič, Kranj, Tržič	1997	Ljubljana
1970	Preddvor	1986	Škofja Loka, Dunaj, Ljubljana,
Železniki	1999	Tržič, Kranj
1971	Radovljica	1987	Tržič, Kranj, Slovenj Gradec, Bistrica
v Rožni dolini (Feistritz, Avstrija)	2000	Tržič
1972	Jesenice	1988	Begunje na Gorenjskem, Kranj, Tržič	2001	Kranj, Kranj
1973	Tržič	1989	Kranj, Tržič	2002	Mengeš
1975	Tržič	1990	Kranj, Tržič, Golnik	2003	Kranj, Kranj, Begunje na Gorenjskem
1977	Kranj	1991	Tržič, Retnje, Kranj	2004	Kranj
1978	Tržič, Ljubljana	1994	Tržič	2005	Tržič, Kranj, Radovljica, Ljubljana,
Škofja Loka
1979	Kranj	1995	Kranj	2011	Ljubljana
1980	Tržič, Škofja Loka	1996	Domžale	2012	Tržič
1981	Kranj			2014	Tržič
1982	Tržič, Kranj, Ludberg, Karlovac,
Jesenice			2015	Tržič, Begunje na Gorenjskem
1983	Tržič, Radovljica, Ljubljana, Beograd,
Bled, Maribor			2017	Trbovlje
1984	Zagreb, Beograd, Köln, Ženeva,
Zagreb, Celovec, Tinje, Bled			2018	Tržič
				2019	Tržič
				2020	Železniki

2021,
olje na platnu,
82 x 83 cm, detajl

POHVALE IN PRIZNANJA

1977

priznanje ob prvem srečanju gorenjskih likovnih skupin

1978

občinsko kulturno priznanje (Tržič) – Kurnikova plaketa

1981

posebno priznanje in 1. nagrada na razstavi tržiških samorastnikov ob dnevu republike

1981

diploma za sodelovanje na razstavi cvetja Karlovac (Večernji list Zagreb)

1985

1. nagrada na Ekstemporu 100 let BPT Tržič

1985

Prešernova nagrada Gorenjske

1987

priznanje ob pregledni razstavi gorenjskih likovnih skupin Kranj

1987

priznanje Društva invalidov Tržič

1988

priznanje za sodelovanje na razstavi gorenjskih likovnih skupin Tržič

1988

priznanje OF Slovenskega naroda Krajevne konference SZDL Bistrica pri Tržiču

1991

plaketa mesta Tržič

2017

državno priznanje Andragoškega centra Slovenije za promocijo učenja in znanja odraslih

2018

priznanje za dolgoletno delo na področju likovnega ustvarjanje; častni občan občine Tržič

LIKOVNE OPREME ZA KNJIGE

1982

naslovna stran za knjigo: dr. Zeno Bucher, *Natur Materie Kosmos*

1984

naslovna stran za knjigo: Maksimiljan Osojnik, *Izlet v vesolje*

1992

ilustracije za knjigo: dr. Zdravko Kaltnekar, *Pozna žetev*

2001

ilustracije za ovitek knjige: ddr. Jože Hlebš, *Kozmos, evolucija, življenje*

2002

likovna oprema za knjigo: Dorca Kralj, *Tržiška pesnica Dorca Kraljeva*

2017

likovna oprema za ovitek knjige: ddr. Jože Hlebš, *Darwin, evolucija in/ali stvarjenje*

Vinko Hlebš

Med realnostjo in iluzijo

Besedilo: ddr. Damir Globočnik

Fotografije: Milan Malovrh

Fotografija Vinka Hlebša: Aleksander Čufar

Oblikovanje: Urška Hlebš

Slika na naslovnici: 2020, olje na platnu, 73 x 73 cm

Slika zgoraj levo: 2020, olje na platnu, 36 x 53 cm

[f Vinko Hlebš](#)

[vinko.hlebs](#)

artmajeur.com/vinko-hlebs

← **KLIKNI**

“*Vinko bo živel večno v svojih prečudovitih slikah,
polnih optimizma in življenjske radosti.*”

hčerke Marijana, Urška in Eva